

Meie Aeg

G
MAM
BER
G

Jan
Hääd uut aastat!

Ja homme?

Fritz Daniel.

Eile — see tähendab minewikus — tunnis-
tasid end aeg ja elu peaaegu eranditult wa-
nade kreeklaste sõnade poolt, mis oli: „kõik
woolab!"; täna aga on meie päewade kogemus
sõna all „kõik libiseb“. — Ja homme? Selle
üle tahame kord lühidalt mõelda järele. Kui
meie tuleme äratundmisele, kui tähtis see väike
küsimus on meile, siis võtame endile kindlasti
nii palju aega. See küsimus on alati meie üm-
ber; see jookseb meie teedel meie eel; kindlasti
koputab ta teatud waheaegadega ka meie juures
ja lasseb meid kuulatada.

„Uus katastroof?“ „Ja suurem, kui viima-
ne?“ „Uus liiklemisõnnetus?“ Nii räägib wa-
pustatud inimene, kui lepitamata elu karjub
temale oma päewasõnumed. Seesmiselt annab
see paljudele tõuke; nende meeled saavad ärk-
jaks ja teritatud ja nad kuulewad, näewad ja
tunnewad „täna“st midagi rohkem. Ja aeg
tungib edasi; teised muljed ja mõtted pühivad
filmapiilgu, mis tahtis tuua natukene järelmõt-
lemist. Kui kahju! Inimesele oleks hädasti
waja teha ja mõelda kord midagi muud kui
mis aasta-aastalt täidab tema igapäewa —
„tema aega“.

Meie leht püüab aastate kaupa juhtida ini-
meste pilku praegusaja küsimustele. Imestust-
äratawalt võib sealjuures teha kindlaks, kui-
das kõik praegusaegne areneb „homse“ teeraja-
jaks; imestustäratawam on aga, et inimeste
waimline film on nii lühinägeline, et ta harwa
näeb üle „homse“.

Meie õpime olewikust liig wähe. See tuleb
sellest, et meie liig palju teeme tegemist iseenesega.
Selle läbi piirame oma filmaringi ja näeme
weel waewalt üle kaduwa päewa. Ainult nii on
sellel hädaajal, mis dieeti peaks ühendama kannat-
awad inimesed, seletataw, miks peaaegu igaiüks
läheb oma teed. Praegusaja pinnal wõrsuwad
lihawalt ja lopsakalt kui kaswumaja taimed,
isikus ja omakasu nii, et seal weel waewalt
wõib idaneda inimkonna üliwaim wara. Ja
kui paisunult seisab oma enese „mina“ „tä-
na“se põlemispunktis!... Tema majesteet —
inimene — meeldib iseenesele seda enam, mida
wähem ta wõib meeldida oma ümbruskonnale.
Mida enam piiratud ja kitsendatud on tema

waatewäli, seda tähtsam ja targem näib ta ise-
enesele ja saab see läbi, nagu ütleb Pühakiri,
„narriks“.

Tõeline suurus teeb tagasihoidlikuks. Meie
teame, et tähtsad loodusuurijad ja astronoomid
muutusid seda alandlikumateks, mida enam nad
tundsids ära loomise tõelise suuruse ja tähen-
duse. Nemad panid tähele aja sündmusi ja õp-
pistsid „täna“se asjadest. Looduse raamat ja kõr-
gema tarkuse mõjutamine pühakirjas ilmu-
tasid neile elu mõtte.

Elu mõtte järele on ka praegusaja küsi-
mused; nende tähendus ilmneb meile päew-päe-
walt. Ärge lükake seda kergemeelselt kõrwale!
Tätame neile rohkem mõju oma mõtlemisele ja
lubame neile selleks rohkem aega! „Kõik woo-
lab,“ öeldi enne meid aastasadade eest. „Kõik
libiseb“, ütleme ka meie ja tunnistame mõle-
ma sõnaga lakkamatut liikumist meie elus. Kui
hää oleks, kui meie laseksime end mõjutada
praegusajaküsimustest! Kui meie waid maisse
wäärtuse tõusu ja mõõna ei wõtaks meie päe-
wade jaoks nii otjustawana ja määravana, ning
kui meie lõpuks „täna“se tempos ei unustaks
tähtsat küsimust „homse“ järele! Meie näeksime
end teisiti; meie waatleksime oma ligimest teisiti;
saaksime palju paremini aru ja mõistaksime aja
tähendust meie isiklikule tulewikule, millise õi-
guse ja millise wajadusega meie täna küsime:
„Ja homme?“

Inimkonna pettumusrikkas ajaloos seisab
ainult üks inimene täiuslikult ja eeskujulikult
meie ees: Jeesus Kristus, maailma Onnistegija
ja Lunastaja! Tema päewad maa peal ilmu-
tasid selgesti elu mõtet ja „eilse — täna“se ja
„homse“ õiget wäärtust. Tema elu andis ka
kõige waešemale ja nõrgemale wõimaluse tõus-
ta üle omaaegse häda ja igapäewa. Tema
õndsakskiitmised awasid kõigi aegade tõetõijatele
tulewiku tumeda wärawa ja tema tõotused pais-
tawad kui tähed meie „homse“.

Wäheke järelmõtlemist ja natukene head ta-
het wõiwad „mõjutada“ meie südant peatuma
meie teel ja täna mõtlema „homse“ üle; „sest
on küllalt, et meie oma mõõda läinud eluaja
oleme jaatnud mõõda paganliku tahtmise jä-
rele.“

Meie Aeg

3. aastakäit.

Vidage aega talliks!

Nr. 1.

Uueks aastaks.

Peagi möödub 1931. aasta viimane päev ja ühes sellega kogu aasta ajamerde. Waadates tagasi möödnud aastale, näeme selle kaugenewates warjundes wähe rõõmuustawat; pea kõik on ainult tumedad elupildid. Igal pool on walitsfenud teadmatus ja nõutus ning maailm on elanud mitmeti küsimusmärkide warjundes. Kõikjal on olnud kuulda kaebeid: ärielu seisab surnud punktil, kaubandus ja laewandus on tegurõdimetu, käsitöölisel ja põllumehel on olnud halwad wäljawaated, sest rahapudus on olnud üldine. Riigid ja ettevõtted on olnud raskustes ja pingutanud äärmiselt oma jõudu et sisetulekuid ja wäljaminekuid tasakaalustada. Kodusõjad ja rahutused tõstawad pead ja peawad rahwa meeled rahutuses. Euroopa püübib trotslikult, hoolimata Rahwasteliidu püüetest ja rahukonwerentjdest, ikka weel wõitluswalmis. Pinewus tööandjate ja töötajate wahel püübib endisel tasemel ja ilmutab end üksikutes konfliktides. Kurjuse wool näib olewat nõnda tugew, et ähwardab murda

häduse alustood. Rõõwimised, tapmised, petmised, abielurikkumised ja kõiksugu kohutawad sündmused on igapäewaseks saanud. Kogu maailm on rahutu ja ägab kui mingi surwe all. Eks niisugused olukorrad põhjusta kergesti ka tulewa, 1932. aasta kohta samasuguseid wäljawaateid?

Püüdes eelolewale küsimusele wastust leida, peame meeles pidama, et rasked ajad ei ole mitte iseenesest tulnud, waid neil on oma kindlad põhjused. Kogu selle kurbloopeapõhjus on inimese kõrwalekalduwine Sumala õigelt teelt. Pühakiri ütleb: „Arge ekjige mitte, Sumal ei anna ennast mitte pilgata; sest mis inimene külwab, seda tema ka lõikab“. Maailm on end alati lahti belnud Sumalast ja lõikab nüüd oma külwatud wilja.

Kuid rasked ajad wõiwad meile ka kasuks olla. Nad põhjustawad meid elule tõsisemalt waatama, tundma inimese saamatust ja mõtlema ütles: „Ilma minuta ei suuda teie ühtegi teha“.

Rasked ajad mõjuwad terwendawalt ka usk-

„Pange tähele illetefi wälja peal...“

likkudele ja on teatavas mõttes neile elukoo-
 liks. Siis esineb kõigile võimalus oma Meistri
 sarnaselt tegutseda ja oma usku avaldada te-
 gudes. Seepärast ütleb ka Kristus: „Mina
 ei palu mitte, et sa neid maailmast ära võ-
 taksid, vaid et sa neid tigeda eest hoiaksid“.
 Mida pimedam öö, seda selgemini paistavad
 tähed taewalaotuses. Samuti peab olema lugu
 ka usklikekudega. Kristuse eestpalve ja töotu-
 sed paistavad veel täna igale usklikele hiil-
 gawate tähtedena kesk pimedat kurjuse- ja patu-
 ööd ja tõotavad helgemat tulewikku.

Seepärast soovime, hoolimata raskest ajast,
 lugupeetud „Meie Nja“ lugejatele „õnnelikku
 uut aastat!“, lootes kindlasti Jumala töotu-
 sele, mis ütleb: „Maailmas on teil küll ahas-
 tust, aga olge julged, mina olen maailma ära
 võitnud“. Kui küll maailmas segased asja-
 olud ja nõutus walitsewad, trööstis Kristus
 juba wanasti oma rahvast ja julgustab neid
 veel tänagi oma sõna läbi, öeldes: „Ärge mu-
 retsege!“ Pange tähele lindu taewa all.“ „Pan-
 ge tähele lillekesti wälja peal.“ Aga mina üt-
 len teile, et Saalomongi kõige oma au sees
 ep olé nõnda olnud ehitud, kui üks neistjinat-
 sifst. Seepärast ei pea teie mitte muretsema
 ja ütleva: Mis peame meie sööma? ehk mis-
 ka peame endid katma?; sest teie taewane Isa
 teab, et teile seda kõik tariws läheb. Aga
 nõudke esite Jumala riiki ja tema õigust, siis
 seda kõik peab teile pealegi antama“. Matt.
 6, 26—33.

Saalomon kirjeldab kahejugustest inimestest,
 ja nende mõistest elu tulewiku kindlustuse as-
 jus, öeldes: „Rikka wara on tema kindel linn
 ja kui kõrge müür tema mõttes“. „Jehowa nimi
 on tugew torn, jenna juure jookseb see, kes
 õige, ja saab kõrge warjupaiga“. Op. s. 18,
 11. 10. Kumb waade on meil ja millele toe-
 tume oma elus? Õnnelikud need, kes wiimase
 klassi hulka kuuluwad, need võiwad öelda ühes
 Taawetiga: „Jumal on meile warjupaigaks ja
 tugewuseks; ta annab ennast küll leida kui abi-
 mees kõiges ahastuses. Seepärast ei kard-
 da meie mitte kui maa asemelt liiguks, kui mäed
 kõiguksid merede põhjas. Siiski rõõmustawad
 jõgi ja tema sooned Jumala linna ja Kõige-
 kõrgema pühi majasid“. Paul 46.

„Meie Nja“ tahab ka praegusel raskel ja
 rahutul ajal lugejate südamel Jumalale usal-
 dust äratada ja kõiki suurematele armastuse
 tegudele üles õhutada. Jumal on tõotanud
 alati oma rahwale abiks olla ja nende eest
 nii ajalikus kui waimulikus asjus hoolt kanda.
 Seepärast võime öelda ühes Taawetiga: „Wäga
 õnnelik on see rahwas, kelle Jumal Jehoowa
 on“. Selles mõttes hüüame kõigile „Meie
 Nja“ lugejatele: Head õnnistusrikast uut aastat!

Kuidas jaan mina muredest lahti?

„Heitke kõik oma mure tema
 peale, sest ta muretseb teie eest.“
 1. Petr. 5,7.

Murest oma elu pärast sai Peetrusest kord
 salgaja. Kuid hiljem näitas ta end oma elu
 aeg wälja ustawa tunnistajana. Nii wõib ta
 ka laialipillamise ajal wendadele, kelle peade
 kohal wihiseb tagakiujajate timukamööök, usu-
 julgust kinnitada ja neile öelda: „Heitke kõik
 oma mure tema — Jumala — peale, sest ta
 muretseb teie eest!“

„Kõik oma mured!“ Milline haaraw ütetus!
 Meie elame murerikkal ajal. Lineline häda
 lasub meie meeltel raske kiwina. Kui mured
 oleksid tõelised kiwid ja igaiuks paneks nad
 jumalakojas maha, siis ei jatkuks kõige suu-
 remas kirikus ruumi, et neid kõiki mahutada.
 Üks muretseb leiva pärast, teine haiguse, kol-
 mas maailmas eksija lapse pärast, neljas oma
 waese isamaa pärast, wiies oma hingeõndsuse
 pärast ja kuues Jumala riigi tulewiku pärast.
 Kui igaiuks tahaks kirikus omi muresid wälja
 rääkida, siis jumalateenistus ei kestaks mitte
 üks, waid palju tunde.

Kuhu minna muredega! Heitke need Ju-
 mala peale! Wõi tahad sa neid endale jätta?
 Kui rumal! See ei aita sulle mitte midagi.
 Ühte tundigi ei wõi sa oma elu pikendada mure
 läbi. Waadake lilli wäljal! Jumal ehib neid,
 ilma et nad ise ketraks ja kujuks. Kui palju
 enam saab ta muretsema sinu eest! Ei, heida
 oma mured tema peale, aga mitte endale —
 muidu sa wajud selle koorma all kokku!

Wõi tahad sa muresid kergemeelselt maha
 raputada? „Jäta mure, jäta walu, siis on
 elu puha lõbu!“ Mille läbi? „Joo, wen-
 nake joo!“ nii laulab maailm, — ja pärast
 joobnud olemist järgneb n.=n. kassiahastus ja
 kahetsus. Koegel ütleb õigusega, et meie ei
 peaks muresid ära heitma nagu mängija würfleid
 ja kaarte, waid neid nii wälja heitma, nagu
 laewamees ankrut, kes oma sõiduwahendile an-
 nab kindla seisu tormis ja lainetes.

Kuhu minna muredega? Paljud heida-
 wad seda teistele inimestele. On inimesi,
 kes rõhutatud südamel kaebeid mõistawad ja mure-
 likkudele Jumala sõna troosti võiwad pak-
 kuda. On sellele, kes on leidnud niisuguse
 trööstija! Aga enam jagu inimesi ei taha sinu
 kannatustest üldse midagi teada ega wõi ka
 mingit troosti pakkuda. Seepärast ära jookse
 ühe juurest teise juure, et temale oma muresid
 kaewata. Enam jagu inimesi on nagu Iobi
 sõbrad, „waewalised trööstijad“.

Ei, heida oma mured Jumala peale! See

muredest palve. Jumal on saanud sinu sõbraks Jeesuse Kristuse läbi. Tema ja mõid kõik öelda. Ta peab läbikäimist ja kuuleb sinu hinge õhkamisi. Ja tema üksi mõib sinu haavad parandada. Resk tormi magab rahulikult tüürimehe laps. Teda äratatakse üles: „Kas ja siis ei karda?“ „Oh ei, minu isa on tüüri juures!“ Kas ta on ka Sinu Isa? Siis laula rõõmsalt:

„Julge ma Jeesu hõlmas,
Julge ta rinna na'al,
Hingates tema armus,
Täidab mind rõõmus meel.“

Kui ja aga palves oled pandnud maha oma mured Jumala trooni ette, siis lasse neil seal ka olla! Ära võta neid mõne tunni pärast jälle tagasi! Need ei lähe sulle enam midagi korda. Nad on Jumala käes, kes neid mõib ära saata. Need ei ole mitte enam sinu, vaid Jumala asi. Nuline eesõigus, suur lubadus, kuninglik käsk: „Heitke kõik oma mured tema peale!“ Siis ja leiad: Ta muretsseb teie eest. Muidugi sinu hoolitsust omaksete eest töös ja palves ei võta ta sinult ära. Aga ta wabastab sinu südant ahastuslifest, kahtlemast küsimusest: „Mis peame meie sööma? Mis peame meie jooma? Millega saame end rieta?“ Tee sina oma osa, siis teeb Jumal oma osa! „Tee tööd ja palu Jumalat... Kes Jumalast ei tagane. Ei Jumal seda unusta.“

Georg Müller ei teadnud tihti, kuidas ta saab oma hulka waeslapsi toita; aga ta palvetas, ja tema lapsed ei ole ialgi nälgastena lauast üles tõusnud. Eliat toideti kaarnatest ja Jeesus jõötis tuhandeid mõnest leiwast ja kalast. Kui sina mõiksid uskuda, siis ja saaksid ka tunda Jumala suurt abi kõiges hädas ja mõiksid teda alati täielikult ja lapselikult usaldada!

Miks me oleme aga tihti nii usaldamatud Jumala vastu? Wanad kreeklased kartsid jumalate kadedust. Meie kõikide kõrwus on mao siin: „Jumal ei tee sulle midagi hääd! Rahma ise, mis sul tarwis on, kui see oleks ka patt!“ Kust tuleb see usaldamatus? See tuleb kurjast südametunnistusest. Andeksandmatud patud on sinu ja sinu Jumala wahel. Rõrgele ulatub Kolgata rist ja Jeesus räägib: „Julge minu juure! Kes minu juure tuleb, teda ei taha ma mitte wälja liikata.“ Sea oma asi Jumalaga korda! Miljonid on leidnud risti all rahu ja õppinud usaldama, sellepärast:

„Kui jul rist on raske kanda,
Waat' üles pool!
Ära õhka, ära kaeba,
Waat' üles pool!“

Seal unustad ja ära usaldamatuse. Pattudest waba on muredest waba. Usalda end juu-

rele hingehooldajale — ja sind on igawesti aidatud!

Siis ja õpid palwetama muretamise asemel. Muidugi Jumal ei kuule kõiki palweid. Ka kuuleb tema meid teifiti, kui meie oleme mõeldnud — rohkem kui meie palume ja mõistame paluda. Aga ta annab meile alati seda, mis meile heaks ja abiks tuleb.

Ka uude aastasse on kergem ja julgem astuda, kui süda on lahti muredest. Jumal on lastanud wanal aastal mööda minna. Unusta siis ka oma wana aasta mured. Siis on uuel aastal sinu elu sedawõrra õnnelikum ja ilusam.

L. L.

Gurnuaia jutlus.

Armas lugeja, ära karda, need read pole jutlus, mis peeti furnuaial kellelegi lahkunule. Sul on õigus, kui ja arwad, et seal peetud jutlused kahjuks sisaldawad sagedasti ebatõdesid, et neid mõiks võtta tõsiselt. Ei, järgneva jutluse on furnuaed ise pidanud mulle. Temal polnud waja waikida millestki ega warjata midagi, sest tema ei kõneleminud furnust, vaid minule.

Täna warakult, enne päikesetõusu, pidin ma lahkuma toast. Silmapilgul, mil ma koidupunale järgneva päikese tõttu pidin lööma silmad maha, möödusin ma furnuaiaast. Lilled ja puud, hästikorraldatult üksteise külge reastatud hauad paistid nii kodused aowalguses ja kutsusid lõburännakule nende keskel. Esimest korda furnuaial lugesin ma laial kiwist wärawal sõnu: „Elage targalt ja pidage aega kalliks!“ Ja siis tundus mulle, nagu oleks see furnuaia algtekst oma jutlusele ja nagu hakkaks ta nüüd rääkima tõsisel ja pühalikul ning siiski sõbralikul wiisil:

Mu armas sõber! Siieti poleks waja seletust ega mingisuguseid näiteid sellele tekstile, sest kõik need haudaderead on siin parimaks selgituseks ja näiteks. Tõesti sellele, keda juba peab kantama siia, on see jutlus täiesti hiline, seepärast pöördun ma sinu — elawa poole. Seepärast on minu ainjama eluaegse jutluse tekstisõna lugeda siin wälja. Sina näid olewat üks wähestest, kes lähewad vastu päikesele. Kuna ja oled üksinda, mõid ja seda tähelnepanelikumalt kuulatada. Uju mind, teil inimestel on ikka jälle waja kuulda minult sõnu: „Elage targalt ja pidage aega kalliks!“

Nende tuhandete seas, kes on jängitatud siia hingamisele, on waid wäga wähesed, kes oma eluajal meelesdi külastasid mind. Nemad poleks ka mõinud jallida minu jutlust, kuna nad elasid wäga ebatargalt. Linnas, kus keeb elu, walitseb mitmeti rumalus ja keegi ei mõtle

selle üle tõsiselt, et ka tema wiimne teekond wiib minu juure. Sinule meeldib minu nimi ja sa rõõmustud siin walitsewa rahu üle, kuid tea, et need, kes siin hingawad, polnud elus parimad sõbrad. Kui paljud on wõidelnud üks-teisega ja sõdinud protsessides! Kui paljud on petnud ja waletanud! Siin lamawad ebapuhtad eksitajad oma kurjuse ohwite kõrwal. Siin hingab laimaja laimatu kõrwal. Siin ootab riisuja oma karistust ja rõhutatud ning digustest ilmajätetud ootawad oma taju. Mina pidin wõtma wastu pärijad, kes juubeldasid pärandaja surma puhul ja kes wäheste maiste wara pärast kibedasti wihkasid üksteist. Nüüd puhkawad nad oma esivanemate kõrwal ja nende lapsed ei tee tänapäewal teisiti. Siia toodi ka enesetapjad, kes kord kui lapsed hõiskasid oma ema süles, ja kellede emad kord õpetasid neid käekesi risti panema, kuid kes hiljem unustasid emade õpetused ja uskusid maailma ja lõbu. Kanti siia ka rikkaid, kes agaralt olid töötanud kogu oma eluaeg, ja kellede wastu Isjanda hääl ütles: „Sina meelestu, seltsinatsel õõsel nõutakse sinu hing sinult ära; aga kellele saab, mis sa oled kokku pannud?“

Need, kes nüüd lamawad siin üksteise kõrwal, ei tahtnud elus midagi teada üksteisest, sest ühel oli parem rietus, suurem korter ja sisetulek. Nad ütlesid ka et nende esivanemad on olnud paremad inimesed; aga ma tean, nad on olnud puha waesed patused. Ahel minu wennasurnuaial, kus magawad Sakobi lapsed, seisab wärawa kohal: „Eks meil ole üks Isa?“ Miks siis teie inimesed armastate üksteist nii wähe?

Ja nüüd tule sisse, ma tahan näidata sulle mõningaid haudu. Waata, iga künigas sisaldab inimese jäänuseid, kellel oli palju soowe ja lootusi, samapalju kannatust ja rõõmu, nagu on sinu südames. Nagu sina, on ka nemad sapistanud oma elu wäikeste kibedustega. Nemad peaaegu arwajid, et nende wäikesed mured kestawad üle surma. Teie, inimesed, annate mõõduwale liig suure wäärtuse, muidu nõuaksite teie kõigepealt Jumala riigi järele ja saaksite teada, nagu jaid teada kõik minu rüpes magajad, et ainult üht on tõesti waja, nimelt muretseda oma õnnistuse eest, pühendada end Jumalale, muu eest hoolitseb juba Jumal. Iga künka ääres nuteti südamest wõdi leinati wiisakalt ja siis läksid leinajad koju. Nemad unustasid surnuaja, elasid niisama rumalalt edasi, kuni ka neid ettevalmistamata ja lepitamata kanti siia oma armsate poolt.

Sa oled rõõmus, et hauad on nii hästi hoolitsetud ja kenasti kaunistatud. Lilled hulk teeb surnuaia lilleaiaks. Aga tea, iga lill on surnu wastu waikne palwe andestamise järele.

Järeljääjad tunnewad, kuis nad surnu eluajal on olnud kitsid armastusteliste poolest. Nüüd tahawad nad seda tasuda surnule. Kuid see on asjatu, liiga hilja. Sa ei wõi lillekimbuga teha heaks halba sõna; surnu wõttis sinu waljuse endaga hauda. Sina, kes sa lasksid kannatada puudust oma wana isa ja nõrka ema, ja mürdsid nende südame oma jumalawallatu elu läbi, ei wõi enam hauakiwi ja pargade läbi kaotada nende häda. Seepärast on minu tekst: „Kasutage aega!“ Teie elawad, mõtelge kord tõsiselt, et pole enam kaugel aeg, kus teie ei wõi teha enam midagi armast, kus lahutab teid wiimne lahkumine. Tehke weel head üksteisele, rääkige sõbralikke sõnu ja kuivatage pisaraid.

Ja nüüd õpi surnuaia keelt. See on sõbralik ja südamluk. Loe tollest hauakiwilt: „Siin hingab minu südamest armastatud abikaasa ja meie hea ema“. Armas sõber, arwad sa, et selles perekonnas räägiti alati nii sõbralikult? Kuidas surnuaia keel erineb teie kodusest keelest! Seal magab „ustawalt hoolitseja“ abikaasa ja isa. Sina wast ei usu seda, aga siiski tuli leinajale see äratundmine alles uinunu puusärgi ääres. Seal hüüab hauakiwi: „Armastus ei wäsi ial ära!“ — ja siiski polnud ta weel alanudki selle uinuja elus. Waesed inimesed, kes teie alles wiimsel lahkumise tunnil tunnete oma armastust! Kas ei taha teie sugugi panna tähele, mis ma tahan ütelda oma tekstiga: „Elage targasti ja kasutage aega!“

Kakskümmend üks aastat sai wanaks see surnu ja tema kõrwallamaja on äkitselt kitsud elust 23-aastaselt. Ja seal lamab noorelt surnud ema. Tema suri 28-aastaselt. Tema tahwil seisab:

„Hea ja ustaw emasüda
Rõõwiti meilt wäga wara;
Tunneme siin waluga,
Mis meil läinud kaduma.“

Ja waata, seal ristil hiilgab uskliku hinge termitusena lause: „Ma tean, et minu Lunastaja elab!“ Ka sind, mu sõber, jaadab warem wõdi hiljem leinarong peale seda, kui surm on wajanud oma wahapitsati sinu tööle, igatsustele ja lootutesle. See on meie osa. Kuid ära ole seepärast kurb, sest meie Lunastaja elab. Tema on wõim wõtta elu ja seda ka jälle anda. Kuna sinul on weel waid üürrike aeg, siis pea meeles, kui sa jälle pöördud tagasi rahutusse maailma: „Elage targasti ja kasutage aega!“

Wiimaseid sõnu wõid sin ma waewalt weel kuulda, sest mootorratas kihutas surnuaiaist mõõda. Väike oli tõusnud kõrgemale. Linnas algas elu ja mina pidin minema tagasi oma töö juure.

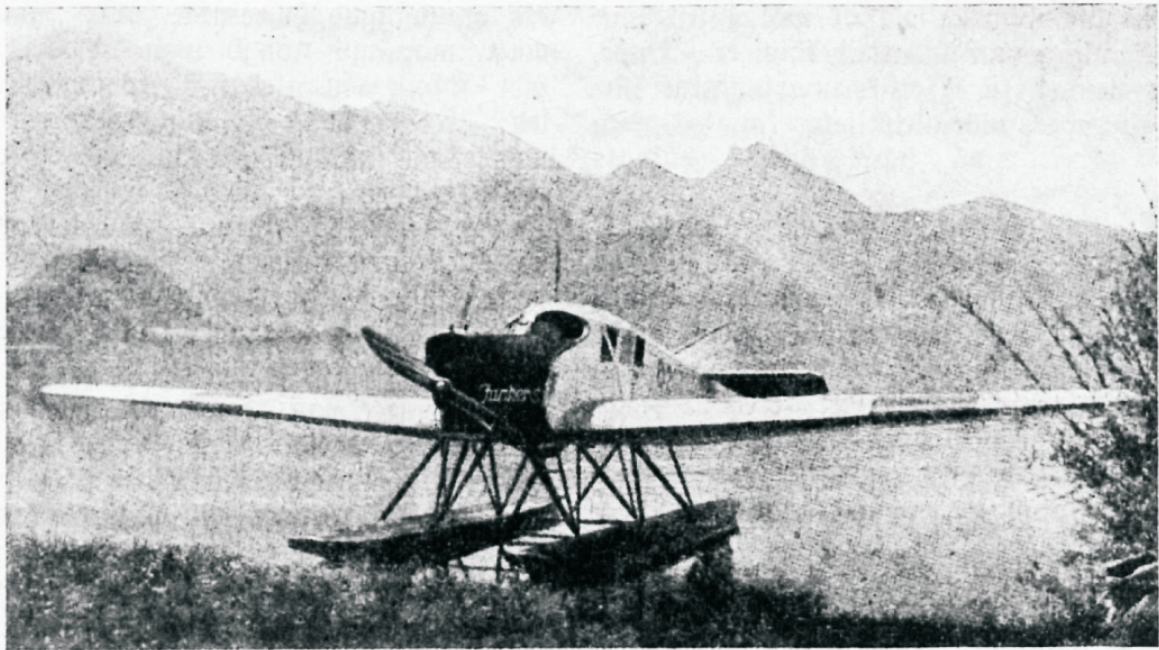
R. Bansegrau.

Rahutu aeg.

G. Mai.

Praegusel ajal kõneldakse palju tulewatest sõdadest. Küsime endilt: kas peab see minema nii kaugemale? Kas möödunud ilmasõda ja selle tagajärjed pole veel toonud inimesi mõistusele? Osalt võib seda küsimust jaatada, sest ilmasõjast saadit on elustunud jällegi püüded rahwaste lepitamiseks ja sõjariistade vähendamiseks ning konverentsilt konverentsile peetakse agaralt nõu ja kõneldakse selle üle. Sõlmitakse lepinguid,

plaanile tulewad ikka tugewamini ettevalmistused teemiliseks sõjaks nii, et igalpool arwestatakse gaasisõjaga. Rahwuswahelisel nõupidamis-päewal rahulikkude elanikkude gaasisõja wastu kaitsmise võimalusteks seletas professor dr. Lewin, et praegusel ajal on 25 mitmesugust mürgaasi, mille wastu pole mingisugust kaitsewahendit. Keegi teine referent näitas sellele, et peagi on aeg lähedal, kus suurlinnade kaitsmine muutub võimatuks. Kui ei suudeta mõne aasta jooksul kõrvaldada sõda, siis on Euroopa pühendatud hukkamisele. Seda võiduwarustamist pannakse tähele ka Ameerikas, Aasias ja n. e. Maa-

Üks inimsoo hävitamise abinõudest.

tehtakse otsuseid, peetakse suuri kõnesid nii, et võib saada mulje, et rahwastel on tõsi taga ilmarahu ja rahwastelepitusega. Sellele lisaks rõhutatakse neid püüdeid Pühakirja läbi. Kuid selle peale waatamata võõrastab meid, et waatamata nendele püüetele on märgata üksteise võidu sõjariistadega warustamist, nagu meie sarnasel kohutawal määral pole näinud seda kunagi warem inimkonna ajalooos. Kõik moodsad saawutused ja leiutused proovitakse läbi nende kasutatavuse suhtes sõja puhul. Ettevalmistused uueks sõjaks on palawlikult käimas. Ujalehtedes ja asjaomastes ajakirjades jutustatakse täiesti awalikult uuest sõjast ja selle tagajärgedest. Praegune sõjavarustuse seis ületab mitmekordselt enne ilmasõjaaegse seis. Euroopas on ümmarguselt 20 miljonit sõdurit käepärast; isegi õpilasi ja naisi õpetatakse wälja järgmise sõja jaoks. Sahinglennukeid on kümnedtuhanded; moodne lennukipomm kaalub 20 tsentneri. Esi-

tera rahwad ohwerdavad praegusel ajal uuteks sõjavarustusteks ühe kolmandiku riigisissetulekuist.

Kõigi sõdade põhjused on kõigil aegadel põhjenenud enam-wähem majanduslikudel olukordadel. Niikaua kui maakera rahwad lepingute ja n. e. abil võisid kujundada neid olukordi endale wäljakannatatawaks, ei tekinud sõjahädaohtu. Niipea aga kui tulid esile pingutused majanduslikul alal, mille lahendamine diplomaatilisel teel polnud võimalik, mindi sõjale. Warem seis is kahurikuulidel: „Ultima ratio regis“ — „Kuninga wiimne abi“.

Waatame rahwaste majanduslikule olukorrale! Igalpool loeme maailma majanduslikust kriisist. Maakera rahwad on nõuta, kuidas wiia seda kriisi heale lõpule. Nemad peawad nõu konverentsilt konverentsile, kuid ei või takistada selle kriisi suurenemist aasta aastalt ja, et juba peab rääkima selle kestwusest: Kui kaua peawad

nad veel nõu? Nii kaua, kui ta nemad haaranud wiimse abinõu — sõjariista, järele. Olugi, et maailm oleks küllalt suur ja rikas pakkuma kõigile maakeri elanikele muretut olemasolu, purunewad kõik seefugused katsed üksikute rühmade ja isikute ahnuse ja kadeduse wastu. Sellestõttu on uus maailmasõda waid veel aja küsimus. Endine falka keiser arwab olewat selle alguse 1937. aastal, härra de Jouvenel 1935. aastal ja kindral Ludendorff kuulutab seda ette juba 1932. aastal.

Inglise uurija Muspratt ütles 1930. a. teemikute kongressil Ameerikas, et teemiatööstus on praegusel ajal seisukorras, et h ä w i t a d a e l u l o g u m a a i l m a s kõige lühema aja wältel. Sinaale wisatud neljast wõi wiest suurest lewisitigaasi pommist jattub kõigi elanikkude, kus iganes nemad ta ei otsiks warjupaika, surmamiseks ja wee mürgitamiseks kauaks ajaks ning isegi taimetaswu häwitamiseks hulgaks ajaks.

Inglise riigimees Lloyd George ütles: „Lewineb tunne, et warem wõi hiljem peab tulema uus konflikt. . . . Uut sõda, . . . peetakse tsiwilifatsiooni wastu. Kui rahwasteliit lõpeb äpardusega, siis on tsiwilifatsioon määratud surmale.“

Nitti, endine itaalia ministerpresident, kirjutab iga maa tumedaks tunniks, mis peab tulema. . . . Tulewikus ei peeta sõda enam sõjawägede, waid rahwaste wahel ja häwitus haarab kõik.“

Würst Löwenstein mainis katolikupäewal Hannoveris: „ . . . et järgmine ilmasõda ei jätta järele ei wõitjaid ega wõidetuid, waid rufuhunniku, mida tunagi nimetati Euroopaks.“

Berni ülikooli süüsilis-teemilise bioloogia laboratooriumi eestseija dr. Getrud Wolter kirjutab: „ . . . kui on tekkinud järgmine sõda, teaduslik sõda. See on wiimne sõda, seda teame meie kõik. Maailma ajalugu on siis lõpul.“

Pühakiri jutustab järgmisest ilmasõjast: „Isand . . . tahab kohut mõista kõige liha üle; jumalatud annab tema mõõga jaoks. . . . Siis Isanda mahalöödud lamawad samal ajal ühest maakeri otsast teise otsani.“

Meie ülesanne praeguse kõige aja peale waadates on otsida Isandat senitaua, kui teda on leida ja kõigest südamest igatseda tema juure, siis halastab tema meile igaweseks.

Kristus ja õhtumaa kultuur.

Kas on üldse wõimalik Jeesuse nime meie tänapäewase olukorraga ühendusse tuua? Ehk wõime täna isegi sellest rääkida, et kõik „saawutatud“ seisab ristiusu alusel? Meie ei taha siin otsusi mitte wälja jätta, mis asjaolu waatlemisest iseenestest selgub. Ikka ja jälle pan-

nakse rõhku saawutatule. Ja meie kriitika aja-järgul wõib selles midagi head olla, et ta kergitab loori olewiku waatepildi eest ja waatab asjalikult asjale. Seepärast wõime nüüd küsimust: „Kristus ja õhtumaa kultuur“ paremini järele mõelda, kui kunagi enne.

Süüdistawad kirjutised ristiusu üle ei ole wähenenud. Nietzschest Mahatma Gandini on wahepeal muutunud ainult süüdistuse ilme. Kõigile paistab kuristik ja lõhe. Kõik ülistawad paremuse teed oma arusaamise järele. Minult üksikud jääwad waikses kahtluses teele peatuma — kultuuriwäsimus. —

Kuhu oleme jõudnud? Mis on õhtumaa kultuuri alus? 19. aastaja möödumisest faldik on mängus häwituste jõud. Mingsi „nägematu maailm“ nõuab oma ohwreid ja tungib läbi kõigist elu aladest. Johannes Schlaf ütleb: „Kõik hõljub ja liigub läbisegi, kõik kõigub, ei ole usaldust ega kindlust. See on meeleheide. Mõutu olek tuleb ja see on ka juba käes. Ja see saab lõpp olema. Meeleäraheitmine ja karistus tuleb inimestele ja maale, rahwastele ja maailmale inimese pärast.“

Kas see on ainult „aja nähe“, mida Johannes Schlaf kirjeldab? 30 aastat hiljem kirjutab Walter von Holländer ajalehes „Berliner Tageblatt“, artiklis „Wäikesed aja jutlused“: „Mis küll saab? Kõikjal on hirm, rahutus, waen, wiha, walmisolek sõjaks kas wõi nuga-dega. Igal pool on aimdus, et nii see ei wõi edasi kesta, aga kuskil ei teata, kuidas seda tuleb muuta.“

On juba nii kaugel, et omawahel enam ei räägita, kui on inimene teisest elu ringkonnast, kes häda ometi ei mõista.

On nii kaugel, et ükski ei näe teise häda, waid ainult oma, ja igaiks arwab, et ükskõik kes, juht, walitsus wõi partei peab kõige esiteks teda — ainult ükski teda — õnnetusest wälja aitama.

Ollakse ju nii kaugel, et usutakse, purustamine on parem kui ootamine, et ei ole tarwis mõelda enam omale jõule ja püüdele, kuna ju ometi ime seisab ukse ees, suur pööre, tuhat-aastane wõi kolmas riik.“

Wõiks nimetada Euroopa lõhet, kuristikka, furnud punkti, wanadusnähet wõi wanadusnõrkust, see on „aja jutlus“, nagu Walter von Holländer oma kirjutise nimestab. Uja jutlus, mis räägib ühe riigi edust ja wiljast, mille mürgitawad ideed aastate ja aastakümnete eest waiksel olid warjul inimkonnas, mis esile kerkisid Jumalast äraeksimise ja inimese jumaldamise läbi. Õhtumaa kultuur on wõtnud arenemise suuna, eemal Kristusest, ja nüüd on ta oma saagi põllul tüdinenud wiltsusest ja näilikust edust. Loodetakse uue riigi tulewiku kujune-

misele. Waimustawalt kerkiwad üles need unenäod ja kaowad kartlikkuse sumedasse uttu. Sealjuures ähwardab laawawool ummistada wiimase peatuse. Usualgamine tõstab uhkelt oma pead jultunuks teotuseks ja meeletuks wastuhakkamiseks. Wõitlus Jumala wastu näitab tänapäew oma warjamata nägu. Tuhandetes eksemplaarides saadetakse laiali juhtkirjade mürk. Igasugune häbitunne kaob. Igasugused lehed ja lehekesed oma kõlbluseta teadega ujutawad üle kodu, et ka õnneliku abielu puutumata kohas küllwata mürki. Aga ka püüid ja hirm ebajüandsate lugemiste järele ahwatletakse kõmutedetega. Ja ei ole ime, et kõlbluswastased kohad, moodsad katku warjupaigad, on õitswal järjel ja noor, paljutõotaw inim põlw selle wõrku langeb, kui kahtlastes lõbustuskohtades lõbutsetakse ja prassitakse see, mis waewaga on teenitud ja perekonna hädalised tarwitused jääwad rahuldamata. Seal juures tõmbawad nad enesega kaasa igasugused tõwed, mis salajas oma ohwreid otšiwad. Kõik ringkonnad on haaratud ja taaruwad hukatusesele. Ühendus Jeesusega on hädawaewalt weel harjumuse tõttu. Usk kaob koguduse ringkondadest.

„Euroopa pilt on maailma pilt. Igal pool samad sündmused, igal pool samad protsessid.“ „Inimesed ei taha lasta end minu waimu läbi noomida; sest et nemad on liha.“ Noa aeg sarnaneb meie ajale!

Õhtumaa on saawutanud oma haripunkti Jumalast wõõrdumises. Inimene oma mina maksmapanemisega ei ole häbenenud oma sihtide taotlemiseks kasutamast Jumala ilmutuse wäärtusi. Inimesed on ristiusku üle tulnud ja sellest kujunes „pool-kristlik maailm“. Süüdistused ristiusu wastu on muutunud waljumaks. „Kaske, Euroopat pöörda kristlikule mooraalile, on nurjunud.“

Euroopa on maailma ära wõitnud, mitte et ta oleks olnud kristlik ja kõlbline, waid ta oli paganlik ja metsik; et ta jumaldas ülewõimu ja raha ega tundnud mingit aukartust wõõra elu, wõõra kannatuste, wõõra waranduse ja wõõra wabaduse wastu.“

Kas wõime weel üht Jumalat uskuda? Sest kas ei ole see, mida meie tänapäew näeme, ristikoguduse ja ristiusu langus, kristliku kultuuri ja religiooni langus? „Nende wiljast peate teie neid tundma.“ Kas on inimsugu ka ühte sammu edasi idudnud? Ei!

Kuristikud kerkiwad esile õhtumaa kultuuri sileda wälispinna all ja teisel pool neid on Kristus.

See on kole, et õhtumaa on kasutanud Jeesuse nime, aga ei ole Jeesuse järelkäijaks hakanud. Õhtumaa kultuur kannab ristiusu hiilgusehet, kuna tema ihu on ära sõõdud mina-

ülendawa, Jumalale wõõra oleku parandamatust haigusest. Kõik ajanähted näitawad ristiusu hukumist. Töö on wea teinud, aga mitte Kristuse õpetus. Ja kui meie esitame küsimuse, miks on 1900 ristiusu aasta järele niisugused tulemused, siis peame tunnistama, et need sündmused wõiwad ainult sündida sellepärast, et Kristuse waim on puudunud ja puudub inimestel ja inimsool. Mitte kristlik, waid õhtumaaline ilmawaade kutjus esile need asjad.

Tänapäew on maailm enesest tüdinunud. Uskmatuse us närib ilusat „üliinimsuse“ hoonet, ja see närimine teeb inimese haigeks. Meelerahu on aastakümnetest saadik kadunud ja meeletu himu pööritus on weel inimese hirmuga täidetud päewa waheldus, kuna nad „on läinud rammetumaks kartuse ja asjade ootamise pärast, mis maailma peale peawad tulema.“

Õhtumaa kultuur on kaotanud Kristuse; Kristus omas lõpukuulutusel aga on leidnud õhtumaa inimsõo kohtu jaoks. See on weel wiimne kutse ümberpöörmiseks, sest siis ta tuleb ja ei wiivita mitte. Kristus on ühenduses õhtumaa kultuuriga kui tuleja. Ja see kuulutus tulejast on äratuskutte päästmiseks. Üks saksa kiriku häälekandjaist kaebab: „Oh, kui need kirikuinimesed mõtleksid, et Kristus ei ole mitte üks kord minewikus olnud, waid et ta on ka nüüdne ja tulewane.“ „Kui hoopis teisugune oleks siis üldine usuline mõtlemine, kui tulejast teatakse. Meie praegune kristlik maailm teab palju temast, kes oli, wähe sellest, kes on ja mitte midagi sellest, kes tuleb. Ristiusk on tänapäew waikne, iganenud asi pärit ajast kaks tuhat aastat tagasi, mida ainult wiisakuse pärast peab uskuma. Ristiusk saab tõuke, pöörde, kui tulejale waadatakse. Olnuga wõib lõpuks walmis saada — aga tulejaga?“

„Kust tema tuleb kohut mõistma elawate ja surmate peale.“ — Kristus tuleb õhtumaa kultuuri jaoks — kohut mõistma. See ise on kohtule walmis, tema igawikumäärtuste saadus on wäike. — Kas oled sina ka walmis? — „Sest inimesele on seatud ükskord surra ja pärast seda on kohus.“ Igauks peab Jumala ees enda eest aru pidama — ka õhtumaa ilma waatega kodanikud.

Kristus tuleb — kohut mõistma. Ette aimates kuulutawad seda uurijate kirjatööd. Me toome siin Alfred Wienzi lauseid tema raamatust „Die Stadt in den Wolken“, kuna nad meie aega nii tabawalt määravad. Ta kirjutab: „See arenemiskäik, mis kestnud peaaegu kaks aastatuhandet, näib lõpul olewat... Maailma ajalooratas, mis on karistuseks rahwastele maa peal, weereb kuristikule wastu; ükski nii riigi-

tark poliitik kui ta võiks olla, ei või langust põhjatusse ära hoida."

Nii seisab õhtumaa kultuur oma haua ääres, kidur ja haigustest tabatud, wanadusest nõrk ja elust tüdinud ja ootab armulist lõppu. Ka seda veldakse temale ära, sest põlatud „rahu Jumalas" saab neile „hirmuks ja wärisemiseks". Rahutult ja põgenewalt maa peal otsib tema igatsuse wahelduma eesihiga surma ja ei leia seda.

Aga need, kes Jeesust usuvad ja teda ootavad, ei pea kaduma minema, waid igawese elu saama.

A. B. Porsch.

Täna on aeg otjüstamiseks.

Poolkristlane on kaugelt õnnetum kui täiesti uskmatu inimene. Temal puudub jumalalaste tõeline õnn, südame rahu ja selge siht, ta ei saa aga ka õieti maitsta maailmainimeste näilist õnne; sest kes kord on joonud igawese elu wee kaewust, ei või enam waigistada oma janu madala raba lääge weega. Nii on ta õieti kahekorsetselt õnnetu, kuna ta pole täiesti ei üks ega teine, ega pole temal ei üht ega teist. Tema ripub ühtlaselt kõikudes kahe pooluse wahel.

Jeesus hindab otjüstamist tema poole kõrgemalt, kui mõndagi tegu, mis wõib-olla tuleb õiglasest südamest. Kui ta ristil olles oli langetamas oma pead — igawiku paistel kui wõitja — ja suremas, siis oli esimene, kellele tema kui eluwürst andis kindla lubaduse jälle-nägemisele uues Paradiisis, kurjategijale, inimesele, kes kogu oma elus oli wäga wähe hoolinud Jumalast ja kelle kätetöö oli olnud rööwimine ja tapmine. Aga tema südames pidi olema hõõgunud igawese igatsuse sädeme-kene Jumala järele, mis salaja hõõgub iga inimese südames. Kui temas tõusis aimdus, et ristil olija on Jumala Poeg, ei takistanud ta sädemekest tõusmast heledale leegile. Temal polnud näidata tegusid; elu ei pakkunud temale enam wõimalusi tõendada oma usufõnakuulmist heade tegude läbi, aga ta tegi, mis ta wõis: ta ei takistanud Jumala waimu kutsumast ennast otjüstamisele, ta oli tahtlik. Ta laitis oma kaaslase pilget ja palus Jeesust: „Isjand mõtle minu peale, kui sa oma kuningriiki tuled". Ja Jeesus wastas temale: „Tõesti, mina ütlen sulle täna: sa pead minuga Paradiisis olema".

Keegi, kes pole käinud sellel otjüstamise teel, ei lähe sisse uue Paradiisi wärawatest. Kuidas ja millal aga langewad otjused meie elus? Kui meie oleme jõudnud teelahkmele ja nüüd häkitfelt peame otjüstama paremale wõi pahemale pööramise, õiguse wõi ülekohtu,

patu wõi wõidu poolt? Ei! Siis tuleb ilm-fiks waid ühe otjüstamise lõpp, mis on walmistanud end ette wäga kaua. Esimesed otjused inimese elus langewad juba siis, kui ta alles hingab oma ema südame all ja walmib maie olemasolu jaoks. On emal sel ajal palju kannatusi ja häda, ehmatab ta kord wäga tugevasti, elab ja toidab ta end hästi, ei hooli ta enesest wõi arendab karmi enesekaswatusst, loeb ta häid wõi halbu raamatuid, — kõik see on sügawa ja otjüstawa tähenduslega selle lapse tulewasele saatusele, kellele ta peab andma elu. Laps, kes on pärit joodiku perekonnast wõi närwihaigetest wanematest, pärib sagedasti wäga raskekujulise wõimetuse seada wastu oma kaldumustele kindlat tahet. Need inimesed peawad olema wäga walwsad, kui nad üldse suudawad end walitseda ja oma ümbruskonnale tahawad teatawal määral olla wäljakannatatamad. Nemad peawad waenlase tõrjuma tagasi juba eelpostide tulewahetusel. Kui nad lasewad teda tungida niikaugele, et tuleb otjüstaw lahing, siis kindlasti kaotawad nad lahinguwäljal. Neid iseloomu juhitaakse Jumala erilisest kannatusest ja abijõust, ja nende kaasainimesed teawad hästi, kui nad käsitlewad neid õige halastawalt; sest igaiik, kes on saanud kaasa fiia maailma kehaliselt ja waimliselt terve olewuse, mis on „õigenurkne keha ja waimu poolest", pole saanud seda eelistust oma enese teenete läbi, waid kui armukingituse, mille eest ta igapäew uuesti peab tänama oma Loojat.

Ahes oleme aga kõik sarnased, ja ühte teed mööda wõime meie kõik käia: see on meelsuskohane otjüstamine Kristuse poole. Seda näeme rööwli juures ristil esiteks ja kui tähtsaim on meie meelsus ja otjüstamine Kristuse heaks. Inimene pole kogu oma elus tänase päewani andnud end Jumalale, kuna temal pole olnud selleks erilist juhust, wõi ta pole näinud seda. Kutsub teda aga täna Jumala Waim meelesparandusele, mõjutab teda igawene isjarmastus ja ta ütleb samal tunnil: „Ja Isjand, ma tahan, aita mind!", siis wõib ta surra ja ta saab taewase riigi pärijaks.

Kui keegi on otjüstanud Kristuse poolt, siis saab see tuntawaks wilja läbi tema elus. Tõesti, mõnelegi näib see olewat üks raskematest küsimustest, kuidas kõik need mitmesugused inimesed oma täiesti lahkuminewate loomustega peawad hakkama saama ühe seadusega, ühe tahte alla painutamiseega ja üheks kujuk (Kristuse kujuk) muutmiseega. Mis on ühele raske, on teisele mängiwalt kerge, mida üks ei saawuta paljude aastate jooksul, langeb teisele sülle. Kuid Jumal ei saada ju kõiki ühte teed mööda, ja iga inimese isiklikku omapära ei pea rikutama, waid õilistatama Kristuses.

Nagu mõne pildi ilu sagedasti on tema wormide ja wärwide mitmekesisuses, nii leidub ka Jumala laste seas väga mitmesuguseid inimesi, kes olid meile hiilgavaks eeskujuks, nagu Peetrus, Johannes, Maria, Paulus, Elias ja Osea. Neil kõigil olid isesugused teed, isesugused ülesanded ja siiski ka üks ühesugune: jõuda täiuslikkusele Jeesuses Kristuses. Walmida Kristuses. See pole wormimine ühe kuju järele. Mitmesugused wiljad ei saa walmides ühesuguseks; igal wiljal on aga täisväärtus, kui ta walmib omal wiisil ja oma Jumalast määratud otstarbeks.

Nagu iga wiili oma walmimiseks vajab päikest, nii vajab ka kristlane walmimiseks jumaliku armastuse päikest. Ja tema enese jaoks — samuti ka tema sõnakuulelikkusele. Jumala wastu — ei wõi olla muud õiget tõukejõudu, kui armastus. Kõik teised põhjused nagu hirm maailmakohu eest, hirm karistuse eest, kartus patu loomulikkude tagajärgede eest, on tõesed „puust, heintest ja kõrtest“, mis järgmise tormi puhul langewad osaks häwinemisele. Ainult see, kes Jumala armastusest wõidetuna lasseb oma südamesse Jumala armastuse, sest et ta Jumalat armastab, püüab kõrwaldada kõik, mis kurwastab Jumala waimu temas. Jumala lapsel pole waja küsida: Mis on pätt? Mida ma tohin teha, mida mitte? Kui ta on õiges palweühenduses, siis ilmutab end kohe Jumala waim, kui ta on ekstsisteerimisele minemise wõi ülekohtu tegemise hädawõhus, ja manitseb ümberõppramisele. Otsustamine ise ei lange mitte siis, kui meie seisame teo ees, ta on walmistanud end ette juba siis, kui meie palusime Jumala waimu meis afuma. Sellega löime endile kindla õhkkonna. Iga inimene, otsustab ja tegutseb peaaegu alati oma seemise õhkkonna, kogu oma waimlise ülalpidamise järele.

Ainult sellelt waatepunktilt, et Jumala armastus ajab meid tahtma teha tema tahet, on see arusaadaw, et mitmesugustele inimestele saab wõimalikuks omada jumalikke woorusi. Sest nüüd pole enam nemad need, kes oma enese jõuga (wõi õigemini — nõrkusega) teewad Jumala tahtmist ja head, waid kuna nad otsustasid Püha Waimu poolt seega, et nad ütlesid „ja“ tema nõuandele, on Püha Waim wõitnud nii suure mõju kogu nende mõtlemise, tahtmise ja tegutsemise wiisi üle, et nad „muudetud said Kristuse kujuks“. Keda aga „Jumala waimu läbi juhataakse, needsinatsed on Jumala lapsed... Oleme meie nüüd lapsed, siis oleme meie ka pärijad, nii hästi Jumala pärijad, kui Kristusega pärijad... et meie ka temaga au sisse saame“. (Rooma 8, 14. 17.)

W. Bernhöft.

Mida ma pean tegema oma päästmiseks?

Roy F. Cottrell.

Lõunamere lained peksid ja piitsutasid ookeani hurta. Teel Aucklandist San-Franciskosse aurulaew „Tahiti“ wõitles päewade ja ööde kaupa hirmsa tormi käes loodusjõududega. Korraga tuli laewa sügawusest raksum kõue mürin; liinilaew wärises, nagu oleks ta mõne ookeani kolelise surmawas kaifutuses; peagi selgus, et propelleri wõlv oli murdunud, kiskudes laewa keresse augu, kust nüüd wesi woolas sisse.

Getrisse saadeti SOS signaal ja pumbad alustasid tööd; kuid tõusew wesi peagi kustutas tuled katlaruumis. Wesi ronis kõrgemale, kuni tekk tekilt olid ujutatud üle. Liinilaewal kuulatati põnewalt wastuseid appikutsele. Saadud raadioteate järele ruttas nende poole aurulaew „Ventura“, ajades ajaga wõidu. Kuid tund weeres tunni järele. Kas laew kunagi jõuab nendeni? Ja kui ta wiimaks saab, mida wõis siis teha? Päästepaadid lasti alla, kuid kuidas need wõiwad jääda terweks selle wihase merega? Kuid lõpuks oli selleks siiski wõimalus. Lõpuks iga isik oli kindlalt päästetaw pardal ja peagi peale seda „Tahiti“ wajuks igaweseks lainete alla. Kogu laadung ja reisijate isiklik pagaash hukkus.

Milline meie aja tähendusõna! Igasugusest elukutsest ja elukäigust inimesed kinnitawad, et midagi on murdunud, et maailm on sattunud roopast wälja ja wajub. Kust näeme wabastamist?

Tsiwilisatsiooni pahe.

Meie rohkendame seadusi, ehitame hiiglawangimaju ja näeme neid üleujutatuna; kuid siiski on kurjategijad meist üle. Nad surmawad neli korda nii palju inimesi, kui kahekümne aasta eest, ja iga-aastane kuritegude kahju on kolm korda nii suur, kui Ameerika Ühendriikide eelarwe üldsumma. Rodu häwinemine läheb hullustawalt edasi, kuna lahutusweskid on tööga ülekoormatud. Wäljaspool abielu sündinud laste protsent tõuseb alatafsa, kuna poisid ja tüdrukud, kes kasvawad üles häwitawa koduse kaswatuslega, wõi ei saa seda üldse, anduwad ikka enam ja enam kuriteole.

Meie nõdrameelne rahu, sotsiaalne degenererumine, poliitiline mäda ja tsüüniline uskmatust wapustawad inimese meelt. Dr. Frederick Pierce kinnitab: „Seitsmekümne aasta pärast see tähendab, mõnede meie ja peaaegu kõigi meie laste eluajal, ilma, et huullmeelsuse ja wõime tuks tegewa neuroosi tõusu määr oleks põhjali-

kult kontrollitud, on neil, kes jäävad terveks, mõimata toetada nende koormat, kes on hingeliselt või närviliselt haiged... Ameerika Ühendriigis ja Kanadas on praeguse hullumeelsuse tõusu määra juures kaheaja aasta pärast, arwates tänasest päewast, kadunud Põhja-Ameerika suuremast osast wiimane terve mõistusega inimene..."

Wormilise usu puudus.

Usuliselt waatepunktilt ütleb rahvuslikult tuntud kirjanik: „Meie ehitame templeid ja kirikuid, kuid ei taha neis Jumalat kummardada; meie palkame hingelised nõuandjad, kuid

keeldume neid tähepanemast; ostame piibleid, kuid ei loe neid; uskudes Jumalat, meie ei karda ega usalda teda; tunnistades Kristust, meie ei järgne temale ega ole temale sõnakuulalikud“. „Tänapäew ühinetakse sellele või teisele kogudusega, nagu walitakse klubi või poliitilist parteid — motiiv, mis juhib walikut, on sobi- wus, sotsiaalne, poliitiline või äriline osawus, sõprus või perekond. Meie isade ajal kristlase iseloom oli tarwilik iga koguduse liikmeskonnale. Tänapäewal lahkusuliste koguduste mõistelewa süsteemi all iseloom pole enam seltsilikkuse katse.“

(Särgneb.)

Otium post negotium.

Otium post negotium — puhkus pärast tööd. See loodusseaduslik ütlelus tundub küll igapäewasena, enesestmõistetawana, kuid ta on siiski paljusisaldaw — isegi määrawa tähtsusega inimelus.

Elu oma mitmetesiste nõuete ja tohustustega paistab meile nii mõnigi kord raste — ülepeäsematu, kuid kui me lõik eesolewad raskused oleme ära mõitnud, oleme oma töö lõpetanud ning eesmärgi saawutanud, siis waldab meid tingimata sügaw rahuldustunne — siis on tõesti hea puhata. Töö lõpetanud, omame alati rõõmsa meeleolu, waatamata sellele, et me töö wahestki nii wäitlane — tühine. Selle ürgelise lõbutunde on Looja istutanud igasse inimhinge; sealt püüab ta end igal juhul ilmutada.

Kes aga oma tööd dieti ei hinda ega selle juures innutalt ei püüsi, see ei või italgagi kogeda, mis tähendab puhkus selle sõna tõsisel mõttes. Töö ja puhkus käiwad ju käsi-käes, üks oleneb teisest.

Kui põllumees kogu kewade on hoofsalt töötanud, on lõik oma põllud kündnud ja seemendanud — ja kui nüüd wili juba kaswab ning õitseb siis sisendab temasse tahtmatult magus rahuldustunne, nähes oma töö tulemusi. Veel suuremat rõõmu tunneb põllumees aga sügisel, kui lõik põllusaadused juba tagawara paigusse mahutatud. Waadates tehtud töö peale tagasi, mõib ta rahulise meelega talwe wastu wõtta.

Umbes samasugune tunne waldab ka iga perekonnaisa või ema, kui ta näeb oma kaswatusplaane täitawat — kui ta lapsed astuwad ellu iseseiswatena ja rõõmsatena. Alult see tunneb magusat rahu, kes teiste kasuks oma parema on teinud, kes ennastalgawalt oma elu

testes on töötanud. — Minewitust leiame hult niisuguseid efileküündiwaid tujusid. Kristus seisab nende hulgas esimeses reas; ta on suurim ja täielikum õitidest. Energiliselt — raugematult töötab ta inimesoo hea-käetäigu kasuks ja ei puhunud enne, kui oli oma suure ülesande lõpetanud. — „Ma olen sind austanud maapeal: ma olen töö lõpetanud, mis sa mulle oled annud, et ma pidin tegema“. (Joan. 57, 4). Suurima inimesoo heategija puhkus oli kwiises hauatambris alles lõige magusam.

Ka Paulus ohwerdas oma tehalise ning waimlise jõu teiste kasuks. Oma eluõhtul tundis ta, et mõib nüüd rahuna puhata, kuna ta alati lõige paremat oli püüdnud teha oma ligimese kasuks ja Jumala auks. Kindla weendumusega tunnistas ta: „Ma olen head mõitlemist mõidelnud, ma olen oma elutorra lõpetanud, ma olen ustu kinni pidanud. Mis muud weel, õiguse kroon on mulle tallele pandud, mis mulle Issand, õige kohtumõistja, tulemise päewal tahab anda“. 2. Tim. 4, 7. 8.

Piiblist ja ajaloost leiame weel palju sarnaseid mehi, kelle ainsats elumõtteks on olnud töö — töö teiste kasuks. Nende suured tohustused Jumala ja inimeste wastu ei ole neid lubanud enne puhata kui nende ülesanne täidetud.

Neis näidetes leidub ka meile wäärilist eeskujutöötamises ja puhuses. Me peaksime samuti oma lõige parema tegema ja mitte enne puhkama, kui oleme sihile jõudnud.

Jumal on annud meile suure töö — ta on kutsunud meid oma wiinamäele. Kui näitame üles püsiwust ja ustawust siis ootab meid töö lõpul puhkus ning wääriline tasu. Sellepärast olgem usinad töötama niitaua kui weel päew on, sest õõ tuleb warsti, mil ei või me enam midagi teha.

Mugaw elu.

Noorfugu praegu otsib wõimalusi raskustest eemale hoida ja püüab saada kergemat mugawat elu. Isegi wanemad toetavad see-sugust soovi. Kas ei kuulu tihhti rääkimist: Peaks nüüd minu pojalt wõi tütrele paremini minema kui meil. Saadame tema linna kooli. Pärast tal ei pruugi enam teha rasket tööd. Tema elu saab siis kergem olema. Ta wõib siis elada kui härra.

Kahjatseda ei tule püüet hariduse järele, waid eesihiti: Saab olema kergem. Selle sihiga woolab noorfugu linna ja kooli, ja tahawad raskest elust hoiduda ja kergemat otsida. On ju ka tõsiselt kerge elu. Ei ole enam wane-mate walwe all. Natuke õppida ja siis loge-leda. Wähe tegew noorfugu on linnas kõigest ahwatletud. Uulitsal wõib näha toredaid, ligitõmbawaid waateaknaid, seksuaalseid kinokulutusid ja pilte. Ei ole raske mõnustele meelitustele järele anda. On kerge elu seatud kohustest ära velda ja mugawat elu walida; nautida ja mitte midagi teha. Jälgida mugawat elu, et näha, kuhu ta wiib? See ei püsi mitte wäikestes elunduetes, waid wastupidi, need kasvawad wõimsalt ja juhivad meid näilikut tootawale järjele. Kõik ei rahuldu waateakendel ilusate, kalliste riiete nägemisest, wõi erutawate kinofilmide vaatamisest. Ei, tahetakse nähtut ka üle elada. Kas ei ole küllalt kuuldud, et alaealised kurjategijad on tunnistanud, et nad seda, mis kinos nähtud, tahtsid elus läbi wiia, nimelt maja wälisfeinal ronida, akendest sisse tungida ja rööwida, õnnetu armastuse pärast enesetapmist korda saata ja teisi kuritöid teha, mida inimene weel wõib teha. Nii on mugaw elu just tee elu langujeks. Ratsud ainult kõigele järele teha, mis sulle meeldib, ja sa warsti leiad, et oled häwimise teel.

Kes wõib meid päästa? — „Aga sina, oh Sumala inimene, põgene see eest ära; aga nõua taga õigust, Sumala kartust, usku, armastust, kannatust, tasandust; wõitle head usu wõitlemist, hakka igawesest elust kinni, seks oled sina ka kutsutud.“ 1. Tim. 6, 11. 12. Põgene, wõitle, hakka kinni! Põgene kergest elust, nagu hirmutise eest. Suurimad inimkonna heategijad elawad ise rasket elu. Nad on palju wõidelnud ja ka wõitnud.

Põgene! Paneme tähele kord suuri mehi kõrge eeskujuliku eluga, et näha kuidas nemad põgenesid patust. Pühakirjas on meile nimetatud Mooset, kes patule ära ütles, kuigi tema kohe pidi wangi minema. Tulemus oli aga auline. Ta tõusis Egiptuse walitsejaks. Meie ajal on see peaministri koht. Dige eesihiti pärast ütles Mooses end ära kuninglikust

kõrgusest ja oli walmis ennemini Sumala rahwaga waewa nägema. Ebr. 11, 24—26. Raskused tajuti hästi. Waras, kes Moosese ajal walitses, on waewalt ajaloo nimetatud. Tema tuhk wõib-olla on kuldse puusärgis asetatuna püramiidi, mida wiimasel ajal wälja kaewatakse, imetletakse ja see on ka kõik. See on pilt wõimsusest waraodest. Seewastu Moosese tunnewad miljonid. Tema poolt kirjutatud raamatud on olnud õnnistuseks läbi aastatuhandeid. Moosese riigiseadusi leiame moodsa riikide seaduses. Mooses tunneb ka Kristust. Nii ta ei saa mitte kuldset puusärki, waid igawese elu. Kui sul on noorelt raske, siis ära nurise. Nii on see hea. Nutul. 3, 27. See on taewa pant, et sinu elu hoitakse hukkimisest. Ratsud oma raskustes leida seda mõtet, ja nad lakkawad olemast kannatustena, ja sa tunned rõõmu. Ole õnnelik, kui sinul on raske ülesanne, ja sa pead mugawast elust ära ütlemata. Ara-veldad on jumalik. Nii on teinud Kristus. Wil. 2, 7—9. Ja ometi tema elu oli õnnelik. Ta on meile kõigile toonud lunastuse.

Wõitle! et sinust saaks õige inimene. Mehed, kelle nimi kirjutatud ajaloo, on palju wõidelnud. Tuletame meele Lutheri usupuhastust. Ta oli waesest perekonnast, ja ometi on ta tõusnud üle tema ajal elawate kõrgestisündinud krahwid, wõrside, piiskoppide, paawstide ja keisrite. Lutherist teatakse enam kui Karl 5-dast, kes oli tol ajal Saksamaa keiser. Luther oli abiks raskel filmapilgul kogu inimsoole. See, mida tema saatis korda, wõis ainult teostada üks eluwõitluste mees. Midagi ei wõida saawutada ilma wõitluseta. Ei ole wõimalik magada, ja samal ajal head eesmärki saawutada.

Üks liikumine sünnib iseenesest, see tähendab allamäge, hukkimisele.

Seepärast hakka kinni igawesest elust, milleks sa oled ka kutsutud. Sind on kutsutud kui inimest igawese elu jaoks. (Ew. 1, 4.) Paljudel inimestel ei ole mingit elusihiti. Sumal on meile määratud kõrge eesihiti: püüda igawese elu järele. Sumal on ka plaani teinud, kuidas ta wõib sulle anda igawese elu. Ta on saanud oma Poja. Ta elas patuta elu. Ta on meie eeskuju. Ta on meie elu ja päästja. „Nõnda on Sumal maailma armastanud, et tema oma ainusündinud Poja on andnud, et ükski, kes tema sisse usub, ei pea hukka saama, waid et igawene elu temal peab olema.“ Joh. 3, 16. Sul tuleb uskuda, et Sumal on andnud oma Poja, et sul oleks eeskuju, elu eesmärk, päästja, kes sind wõib patu kuristikust päästa. See usk wõib sind aidata. Sa küsid, kuidas wõib see sündida? Sul peab see sõber olema. Usu, ja sina saad uuesti sündima. Joh. 3, 5. Hakka kinni sellest eesõigusest. Sa oled

liig hea, et minna kaduma, liig hea, et alkoholi tarvitada, suitsetada ja oma noorust rikkuda, liig hea tantsupõrandal tolmumiseks ja kõiki-deks ebavoorusteks. Mugawa elu taga peitub saatan. Luk. 22, 31. Meie elame maailmas täis kurje waime. Ew. 6,12. Me peame nendega wõitlema. Aga mitte oma jõuga. Jumalale olgu au, ta on saatanud oma Poja, et saatanaga tööd rikkuda. 1. Joh. 3, 8. Palu usu, Jeesus annab sulle wõidu. 1. Kor. 15,57. Me wõime siis ühes Lutheriga laulda: „Kui oleks ilm täis kuradeid...“ Ja, neid on palju, aga Jeesusega tuleb wõit!

A. Jurkewics.

Sõprus.

On wajalik kirjutada midagi sõpruse üle, sest inimene otsib teda. Me ei jõua kanda palju oma koormast, tahame anda muist edasi teisele. Jagatud mure on poolik mure, jagatud rõõm on kahekordne rõõm; aga kellega jagada? — Sõbraga.

Sõprusel on jumalik algupära. Teda väljendab loodus. Metsa puud, mis kasvavad feltjimehelikult, pöödsas pöödsa kõrwal, aafal õitswad lilled, õhus lendlewad linnud on hääks näiteks temast. Me ütleme: „Nemad sõbrustawad.“ Ehk talwel walge lumehelbeke liugleb igatsedes järele eelmisele — ta ei taha jääda maha oma sõbrast.

Ka inimene püüab sõpruse poole. Kurbusest rõhutud näole ilmub lõbus naeratus, kui sõber astub sisse uksest.

Sõprus on üksteisest lugupidamine ja wastastiku usaldusele ja kaastundele rajatud südamlik wahekorid kahe wõi rohkem isiku wahel. Inimesed, kellel kas ilmawaade, usk wõi poliitika põhimõtetest arusaamine erineb, ei ole sõbrad. Samuti leiawad omawahel sõprust harwa ka need, kes keha ja mõistuse wõimetes üksteisest lahku lähewad wõi kelle juures on suur aastate wahel. Tähelepanu kinnitab, et sõber on sõbra sarnane, wõrdse huwi, eesmärgi ja püüetega.

Sõbrad leiawad üksteise juhuslikult ja hari-likult olukordis, kus neid ühine saatus ja huwi köidab. Perekonna liigete keskel sõprus tuleb ette harwa. Kes teda otsib, peab ka ise teda leida andma. „Mees, kes sõprust peab, on wäärt, et teda sõbraks hüütakse, sest mõni sõber hoiab teist enam taga, kui wend.“ (Salomon.)

Selle järele, mis peale rajaneb üksteisest lugupidamine ja hindamine, sõprusel on ka mitmesugune iseloom. Alatum worm temas on egoistlik, kus raha on sõpruse side. „Warandus saadab palju sõpru,“ ütleb Salomon, ja

nii ka on. Paljud otsiwad läbikäimist ikka sellega, kellelt midagi omada wõib. Näiliselt aus ja kuulus mees teinekord ei häbene puhuda sooja juttu sõprusest oma naabritega, kuni ta teda küllalt nõõris. „Raha paneb rattad käima“ ja sünnitab ka sõpruse. Mingi kes ei ole sarnase sõpruse hädaohus? „Sest kui teie koguduse sisse tuleks üks mees kuldformusega ja hiilgawa riietega, aga ka üks waene... Teie waadaksite selle pääle, kes hiilgawaid riideid kannab ja ütleksite tema wastu: sina istu siia hästi; ja ütleksite waelele, sina seisa jääl.“ (Jak. 2,2.2.). Wäline hiilgus köidab ikka inimese filmi ja wiib ka lugupidamisele ja austamisele.

Omakasupüüdest wõrsunud sõpru nimetatakse „Siobi“ sõpradeks. Raob warandus, kaowad ka nemad ja muutuwad waenlasteks. Siob õhkas: „Mu sõbrad on mu pilkajad ja on mind ära unustanud.“ Siob jäi kehwas õnnetuste läbi, ja kes kehwa, seda wihatakse ka oma sõbrast.“ (Op. s. 14, 20.)

Jumala sõna juhib meid ettewaatussele nimetatud sõpruse puhul. „Hoidke endid igauks oma sõbra eest ja ärge lootke ühegi wenna pääle, sest iga wend petab teist otse kawalasti; ja iga sõber läheb keelt kandma.“ (Jes. 9, 3.)

Esteetiline sõprus, mida kujutab ilu- ja wiisakusetunne, tuleb esile seltskondlises läbikäimises. See sõprus on küll tarwilik, aga temal ei ole sügawat juurt ega wastupidamust. Ilusõbrad tekiwad kiirelt ja kaowad kiirelt. Õnnetu juhtumil nad jätawad maha oma kaaslaste. Nende eest hoiatab prohwet: „Ärge uskuge mitte tuttawat, ärge lootke mitte sõbra peale; hoiu oma suu ukse selle eest, kes sinu kaenlas magab.“ (Mika 7, 5.)

Esteetiline sõprus on õige worm sõpruses. Siin peetakse lugu üksteisest, austatakse, tuntakse kaasa, usaldatakse, ollakse kodused ja hinnatakse üksteist ilma mingi tagamõtteta. Rõõmustatakse wõimaluste üle üksteise awitamises. See sõprus annab ja ei nõua mitte, ta kestab kaua.

Wanade kreeklaste ja roomlaste juures sõprus seisus juures lugupidamises. Germaanlased rajasid teda elu ja surma pääle. Nii talitasid tihti suurtsugu isikud. Alalugu annab meile Konradist, Hohenstaufenist ja Friedrich Bayerist, samuti ka Ludwig Baeyrist ja Friedrich Austraast haid näiteid.

Rõige ilusam ja ideaalsem on kristlik sõprus. Tema on kaugelt rohkem kui ükski eelnimetatuist. Kristus ise on siin suurim eeskuju. Tema oli sõber kehwa, rikkaga, ausa mehe ja patusega. Tema ülalpidamine üllatas isegi wariseere, kes imestasid: „Tema on tõlnerite ja patuste sõber.“ Kristus elas ise ka läbi seda, mis ta kuulutas, õeldes: „Armastage

oma vihamehi, õnnistage neid, kes teid ära-
wannuvad, tehke head neile, kes teid vihkavad
ja paluge nende eest, kes teile liiga teevad ja
teid taga kiisavad." Olles Jumala Poeg ja
maailma Looja, Ta ei häbennud käia läbi
kõige viletsama ja mahajäetud inimesega, kõi-
gist pidas Ta lugu. Ta rääkis: „Ma ei ütle
teid enam sulased olevat... vaid teid olen ma
sõpruks hüüdnud.“

Kristlik sõprus on uniuersaalne ja ulatub
kõikjale. Tema eesmärk on tuua rahu, õnne,
rõõmu, armastust oma ümbruskonda ja aren-
dada kõiki õigeid vourusi. Viimaste ülesehi-
tamine toob inimesi ligemale sõpruse täiusse ees-
kujule, Kristusele.

Petlikus maailmas, kus inimeste sõprus kii-
resti kaob, Kristus on ainsaks jäädavaks sõb-
raks. Ja Tema, kui taevaste Valitseja, vootab
ka meid, et saaksime Tema sõbraks.

Inimene, kes ei rahuldu maije igapäevsu-
suga, kes tungib ikka ülespoole, kelle südamas
on igatsus aatelise sõpruse järele, ja kes tahtli-
kult püüab edasi palves ja pühaduse väes,
võib saada Jumala sõbraks:

a) Usu läbi. Jak. 2, 23.

b) Sõnakuulmise läbi. Joh. 15, 14. „Teie
olete minu sõbrad, kui teie teete, mis mina teile
käsin.“

U. T.

Wõrdlus õigest terwise hooldamisest.

Emil Gast.

On olemas lugematuid inimesi, kes õieti ei
mõista kujutada ette kuidas tekiwad haigused
ja kuidas tuleb jällegi terwis. Kõige paremini
selgub see pildi või võrdluse läbi. Wõrdleme
selle järele inimlikku organismi toidu vastu-
võtmise ja ümbertöötamise järele ahjuga.

Kui ahi on uus ja hästi tehtud ja tarvita-
takse tema jaoks kohast materjali, siis nagu
õeldakse „tõmbab ta hästi“, läheb soojaks ja
annab soojust. Samuti on ka noorte inimes-
tega — nemad on terwed.

Kui aga ahi on wana, täis schlakki ja tah-
ma ja kuskil on isegi mõni wiga, siis on asja-
lood wastupidised. Siis ei tõmba ta enam
hästi, ei lähe enam küllalt soojaks ega anna
ka küllalt soojust. Samuti on ka wanemate
inimestega, mõnikord samuti ka noorematega
ja isegi lastega, kui neile ei anta kohaseid toidu-
aineid. Siis on nad nimelt haiged.

Kui ahi pole mitte väga wana ja wigane,
et teda tingimata peaks maha lõhkuma, siis
wähemalt on wajaline põhjalik puhastus. Siis

(Järg järgm. lht)

Uus aasta.

Kell kaksteist lööb tornis... ju awaneb uus...

Me astume üle läwe.

*Käes aasta uus — uus on ka võidujoots —
ja uus tõuseb kõrgemal igatsus,
uus küsimus fertib — uus arutus —
uus õnn toidab — uus on ka kannatus...*

Mis oled sa, elu, — mis oled sa, aeg?

Vaid laine, mis möödumas küre.

*Kell kaksteist lööb tornis... me ees on õõ
ja üle me tähtede sära.*

*Me samme nad walgustand uduvõõs
ja saatnud meid lahkesti eluõõs
sün läbi sest möödunud ajast.*

*Kõit wana saab uueks — uus wanaks jääb,
me saatus on üksi Jumala käes,
sest rõõmus ja rahul me süda.*

*Kell kaksteist löönd tornis... ja sellega
uus aasta on jõudnud kätte. —*

Me rändame, wõitleme... kaua küll weel?

Kui palju weel aastaid waheldub teel?

Mil lööb ferd maailmakell südaõõl?

Mil kõlab hüüd: on lõppenud õõ,

Aufuningas ilmub seas taewawäe!

Meid, Isand, seis walmista ette.

X.

peab tulema potisepp vaatama lõõrid järele ja puhastama tahmast, wabastama tulepeja schlakist, asendama murdunud resti uuega, puhastama tuhaaugu ja, kui tarwis, wõtma wälja ahjupotid ja samuti asendama uutega ja jällegi fulgema kõik lahtised kohad. Korstnapühkija tuleb ja pühib korstna alt ülesse nõõri otja kinnitatud luuga.

Kui ahju pole kaua tarwitatud ja korstent puhastatud, nagu see juhtub suwel, wõi tiheda raske õhu juures, täitub korsten ja isegi ahjulõõrid samuti tiheda raske õhuga. Ja kui siis uuesti tuli tehakse ahju, pole seal tõmmet ja suits lööb tagasi.

Siis peab ahju tegema lühikeste aga kiire tule, kõige parem õletule, mis kiiresti soendab lõõrid ja külma õhu ning soendatud hõrendatud õhu surub ülesse korstnasse ja sealt wälja. Enne awatakse kõik ukсед ja aknad, et woolaks sisse hapnikuga küllastatud õhk; sest tule süütamise juure kuulub hapnik. See on sepp oma lõõtsaga.

Kui niid ahi on seatud täiesti korda, tõmbab ta jällegi hästi; läheb jällegi soojaks ja annab ka küllaldaselt soojust.

Samuti on ka inimese organismiga, ainult selle wahega, et ahi on surnud asi, mida peab puhastatama. Inimese keha selle wastu on elaw organism, mis puhastab end ise ja seda seda enam ja paremini, mida enam antakse talle kohaseid toidu- ja puhastusaineid.

Nagu ahju juures jääwad järele schlakid, tahm korjub lõõridesse ja korstendesse, nii jääwad ka inimese kehaorganismi schlakid ja jääwad paigale nõndanimetatud walge — põlemis-schlakid — jäänused ning leiab aset pikaidane lubjastumine. See on siis paljukardetud lubjastumine.

Lubjastumine tuleb esile ja suureneb enam wõi vähem, kui kehale ei anta tarwilikke toitewahendeid, mis puhastaksid keha korrapäraselt ja ei wabastata ja puhastata schlakkidest.

Harilikult hoolitseb keha puhastamise eest — nagu juba öeldud — loodus ise puhastuks eriti wajalikkude toitewahendite kaudu. Kuid kahjuks ei sünni see enamail juhtudel. Enamasti tarwitatakse ülekaalukalt sarnaseid toitewahendeid, mis mitte-küllaldaselt wõi sügugi ei puhasta keha ja siis limastub, lubjastub ja kiwistub kogu organism aegamööda täiesti. Siis on organism ummistunud. Selle läbi tekivad ainewahetusrikked, mille tagajärjeks on nõndanimetatud ainewahetushaigused.

Kehasse mittekuuluwad ülesehitusained muutuwad mürgiks. Peale selle tuuakse kehasse

igapäewase toiduga palju mürke, nõndanimetatud ainewahetusmürgid, mis siis hapendawad ja mürgitawad were ja muud kehamahlad.

Loodus püüab nüüd kõrwaldada tekkinud wigu, puhastada organismi ja seada seda jälle korda, ja teeb seda ka jõudu mööda, kui ei walmistata temale jelleks takistusi.

Nii muidugi peawad tekkima igasugused haigused, nagu põletikud, paised, mädanemised, paistetused, lagunemised, tiisikushaigused, wähhahaigused jne.

Wale toitmiswiisi kõrwal on oldud ka eluwiisi suhtes mõistmatu ja selle läbi on organism kaotanud pingutusjõu ja wastupidawuswõime, nii et nõrgendatud loodusrawijõud ei suuda enam tõrjuda waenlasi kehast.

Ja alles siis, kui enam kuidagi teisiti ei lähe, alatakse rawimisega. Loomulikult pole see siis — nagu enne oli wale nii eluwiis kui ka toitmine — ka loomulik ega õige ja sellest halweneb olukord. Siis arstitakse ja rikutakse. Ja kui siis enam ei aita ei inimlik ega arstlik abi, siis alles — kui see üldse weel sünnib — põgenetakse looduse juure, mis siis, kui see pole täiesti hilja, ka aitab, parandab ja seab korda.

Mida peab tegema, kui organism ei taha tegutseda ja inimene on haige?

On waja weel olemasolewaid loodusjõudusid elustada, edendada ja toetada. See sünnib kehale nende ainete andmise teel, mis aitawad organismi jällegi korda seada.

On täiesti iseenesest mõistetaw ja loomulik, et siis, kui organismi limastumise, kuhjumise, lubjastumise, kiwinemise, hapendumise, mürgistumise ja ummistumise tagajärjel ei tegutse, peab wõetama ette üldine põhjalik puhastus, kuid mitte kunstlike preparaatidega jne., waid loomulikkude wahenditega, millel on omadus ja wõime jälle erutada ja elustada loodusjõude. Need ei tohi olla surnud keemilised ained, waid peawad olema loomulikud, elawad elu- ja rawiwahendeid! Sarnaseid peab andma kehale. Kõige muu eest hoolitseb siis keha ise. (Bärgne's.)

Sellega teatame „Meie Aja“ lugejatele, et kuutiri 1932. aastal edasi ilmub ja et tellimise hind endiselt jääb, nimelt:

aastaz, postiga — Ar. 2.—; üffit nr. 20 senti.

Wäljamaale aastaz Ar. 2.40.

:: Proowinumbrid maksuta. ::

Tellida wõib igast postiasutisest.

Üffit number 20 senti.

Wäljaandja: „S. P. Aho. R. Eesti Liit“. Tellimised woi ka rohakaadetised saata Mary Saks'ale Merepuiestee 14-a., Tallinnas. **Wastutaw toimetaja:** M. Bärgne'rub, Merepuiestee 14-a., Tallinnas. **Ubitoimetaja:** E. Mägi.